

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ ДП ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО БУЙНОВЦИ

с. Буйновци, общ. Елена, обл. В. Търново
ЕИК 2016168050102 E-mail: buinovtsi@scdp.bg

**ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА
ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ ДЪРЖАВНО ГОРСКО
СТОПАНСТВО БУЙНОВЦИ**

Използвани съкращения и мерни единици в текста

АД	Акционерно дружество
БТ	Бюро по труда
ГФ	Горски фонд
ДАГ	Държавна агенция по горите
ДГС	Държавно горско стопанство
ДГФ	Държавен горски фонд
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЗГ	Закон за горите
ЗТ	Защитена територия
ИАРА	Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
ИЦ	Информационен център
КНСБ	Конфедерация на независимите синдикати в България
ЛТУ	Лесотехнически университет
ЛУП	Лесоустройствен проект
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НАП	Национална агенция по приходите
НДГП	Недървесни горски продукти
НОИ	Национален осигурителен институт
НП	Национален парк
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ОСВ	Оценка на социалното въздействие
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РДГ	Регионална дирекция по горите
СЛРБ	Съюз на ловците и риболовците в България
FSC	Forest Stewardship Council (Съвет за стопанисване на горите)
SWOT	Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
дка	декар (1 дка = 1000 м ²)
ха	хектар (1 ха = 10 дка)
м³	кубически метър
с.	село

Понятия, използвани в доклада

Оценка на социалното въздействие Процес на анализ, мониторинг и управление на желаните и нежелани социални последици, както позитивни така и негативни, резултат на планирани интервенции (политики, програми, планове, проекти) и всякакви процеси на социална промяна в резултат на тези интервенции. Основната му цел е да доведе до по-устойчива и хармонична биофизична и човешка околна среда.

Заинтересовани страни	Човек или организация, които имат законен интерес от дейността на ДГС Буйновци. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.
Анализ на вторична информация	Метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, анализи и др.
Дълбочинно интервю	Метод за събиране на информация, при който даден проблем се изследва обстойно, в дълбочина. Търси се мнение, отношение, оценки. Провежда се с един човек, т. нар. респондент.
Групова дискусия	Метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно (6-10 души). Търси се мнение, отношение, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.

ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Необходимост от проучването, цели и задачи

В ТП ДГС Буйновци се прилагат процедури при управлението на горите и земите от горските територии в съответствие с международно признатите Принципи и критерии на Съвета за стопанисване на горите. Стази цел е изготвено проучване на Горите с висока консервационна стойност на територията на стопанството, като в управлението са въведени редица процедури и практики допълващи изискванията на националното законодателство и подкрепящи стремежа за постигане на екологично уместно, социално полезно и икономически жизнеспособното управление на горите.

10-те принципа за сертификация по системата на горската сертификация:

- Прилагане на законодателството - спазва се националното законодателство, както и международните договори, конвенции и споразумения, които страната е подписала.
- Права на работниците и условия на труд - поддържа се и/ или се подобрява социалното и икономическото благосъстояние на работниците.
 - Права на коренното население (трудно приложим за България).
- Обществени отношения - осигуряване на принос за поддържането и насърчаването на социалното и икономическо благополучие на местните общности.
- Ползи от гората - горскостопанските дейности осигуряват ефективното използване на целия спектър от продукти и услуги от горите, с което се поддържа и подобрява дългосрочната икономическа стабилност и широк кръг от екологични и социални ползи.
- Екологични стойности и въздействия - осигурено е поддържане, опазване и/или възстановяване на екосистемните услуги и екологичните стойности и не се допускат отрицателните екологични въздействия.
- Управленско планиране — налице са и се прилагат Планиращи документи, служещи за насочване работата на персонала, информиране на засегнатите и заинтересованите страни и обосноваване на управленските решения.
- Мониторинг и оценка - извършва се мониторинг на напредъка за постигане на целите на управление, въздействията от горскостопанските дейности и състоянието на гората.

- Високи консервационни стойности - поддържат се и/или се подобряват високите консервационни стойности в горите.
- Осъществяване на горскостопанските дейности - дейностите в обхвата на сертификация, са планирани и изпълнени в съгласие с икономическите, екологичните и социални политики на Организацията и в съответствие с Принципите и Критериите на горската сертификация.

Социалният аспект е широко застъпен в изискванията на горската сертификация и това е едно от предизвикателствата в ежедневната работа на служителите на ТП ДГС Буйновци. Тези предизвикателства са продиктувани от изключителната важност на горите за цялото общество и преплитането на различни интереси изискващи активното въвличане и участие на различните заинтересовани страни в устойчиво управление на горските ресурси. В този смисъл изготвянето на оценка за социалното въздействие от дейността на ДГС се определя като ключов момент за постигане на съответствие с международните принципи и критерии за отговорно стопанисване на горите, поради което бе инициентирано изготвянето на настоящия документ.

Целта на оценката е да идентифицира и обобщи въздействията, които дейността на ДГС Буйновци оказва пряко или непряко върху местната общност, както и върху по-глобални въпроси, влияещи на социума, като екологичния баланс и здравето на горската екосистема. Конкретни задачи на оценката са:

- Да се идентифицират групите от обществото, които са пряко повлияни от дейността на ДГС, както и другите заинтересовани страни.
- Да се проведат срещи с идентифицираните страни.
- Да се установят основните ефекти/влияние от дейността на ДГС върху всяка от тези групи.
- Да се оцени достъпът до информация и възможностите за пряка комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности.
- Да се посочат мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДГС, които са били идентифицирани
- Да се предложи механизъм за редовен контакт със заинтересованите/ засегнатите групи с цел да се наблюдава ефективността на посочените мерки.

1.2. Използван подход и методология

За изпълнение на така формулираните цели и задачи бяха използвани методология и подход, базирани на:

- Преглед и анализ на налична информация и документи;
- Контакти и консултативни срещи със служители на ТП ДГС Буйновци;
- Посещения на място, дълбочинни интервюта и групови дискусии с представители на местните заинтересовани страни;

Основните сфери на интерес на ОСВ са дефинирани съгласно Принципи и критерии за управление на горите на горската сертификация. Това наложи при провеждане на ОСВ да се използват основно качествени методи за събиране на информация:

- консултативни срещи;
- дълбочинни интервюта (чрез срещи и по телефона);
- наблюдение.

Целевите групи са дефинирани съобразно целите и задачите на ОСВ. Определянето им включва два етапа:

- а) предварителен етап на базата на експертна оценка
- б) прецизиране на групите и комуникация с основните целеви групи

Реализацията на ОСВ включва:

- Преглед и вторичен анализ на предоставената документация - направен бе преглед на новия Горскостопански план на ТП ДГС Буйновци, Доклад за Гори с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС Буйновци, План за интегрирано развитие на Община Елена за периода 2021-2027 г, Национален стандарт по ГС за България, интернет страници със съдържание, релевантно на целите и задачите на заданието и др.
- Комуникация със служители на ТП ДГС Буйновци;
- Провеждане на срещи и интервюта със засегнати/ заинтересовани страни;
- Изготвяне на доклад от ОСВ

2. ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

- **Общи социално – икономически характеристики на региона**

ТП ДГС Буйновци попада на територията на следните населени места: с. Буйновци, с. Дрента, с. Илаков рът, с. Тодювци, с. Мийковци.

Общият брой на населението на община Елена е 9641 души, в това число 4724 мъже и 4916 жени. До 18 годишна възраст са 15 % от всички. В трудоспособна възраст са 49 %, а в пенсионна – 36 % тоест, възрастовата структура на населението в община Елена е регресивна.

Разпределението на населението по образователна степен показва, че най-голям дял от общото население заемат лицата със средно образование около 38 %, основно образование – 28 %, с висше – 7.5 %.

През последните години се наблюдава миграция извън територията на общината – в границите на страната и извън тях свързана с трудовата реализация на незаетата в общината работна сила.

Анализът на протичащите демографски процеси в общината дава основание да се направи изводът, че община Елена разполага с човешки ресурс за развитие в средносрочен план. По отношение на дългосрочното планиране влияят негативната тенденция на застаряване на населението и процесите на миграция сред трудоспособното население.

- **Място на горското стопанство в приоритетите на общината**

Горското стопанство е важно и доходно средство на територията на общината. Дейността се осъществява в две направления:

- Охрана и възпроизводство на горски ресурси.
- Екологосъобразно ползване на дървесните ресурси

Горската територия на общината е благоприятна среда за развитието на ловно-стопанска дейност.

Основните очаквания на обществото към горския сектор, в частност ТП ДГС Буйновци са:

1. Устойчиво управление на наличния ресурс;
2. Задоволяване на нуждите на местното население от дърва за битови нужди;
3. Справяне с проблема с незаконните сечи;
4. Ограничаване на ерозионните процеси;

5. Осигуряване на суровина за местните дървопреработвателни предприятия; и
6. По-тясно интегриране на целите свързани с управление на горите с другите приоритетни сектори на местната икономика, най-вече туризма.

• **Юридически статут на ТП ДГС БУЙНОВЦИ**

ТП ДГС Буйновци е териториална структура на СИДП Габрово за осъществяване стопанисването на държавния горски фонд и охраната на горите и земите от горския фонд. СИДП Габрово е самостоятелно юридическо лице със статут на държавно предприятие по силата на чл. 163, от ЗГ. Съгласно ЗГ, основният предмет на дейност ТП ДГС Буйновци е:

- Изпълнение на горскостопанския план в държавния горски фонд (ДГФ) чрез:
 - възпроизводство на горите и земите от ДГФ и извършване на свързаните с това дейности;
 - ефективно ползване на дървесина и на недървесни и други горски продукти от горите и земите от ДГФ, както и търговия с тях;
 - организиране и провеждане на противопожарни мероприятия в горите и земите от горския фонд;
 - поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях.
- Управление на горите от ДГФ.
- Организиране и провеждане на лесозащитни и противоерозионни мероприятия в горите и земите от ГФ;
- Проектиране и строителство в горите и земите в ДГФ;
- Охрана на горите и земите от ГФ и опазване на дивеча и рибното богатство;
- Придобиване на гори и земи от ГФ.

ТП ДГС Буйновци има правомощията да осъществява и други дейности, в т. ч. туристическа, рекламна и външнотърговска дейност.

Основни органи на управление на ДГС са СИДП ДП Габрово и директорът на ДГС.

• **Обща характеристика на ТП ДГС БУЙНОВЦИ и устройство на територията**

ТП ДГС Буйновци носи името на с. Буйновци, където е седалището на неговото административно управление. Територията на стопанството граничи с ДГС Елена, ДГС Гурково, ДГС Твърдица и ДГС Болярка. Общата площ на стопанството е 17 654,6 ха, от която залесена – 17 226,5 ха, незалесена дървопроизводителна – 1,5 ха и незалесена недървопроизводителна – 426, 6 ха.

Разпределението на залесената площ по вид на горите е дадено в Таблицата

Разпределение на залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ, ха
Иглолистни	2 684,8
Широколистни високостъблени	11 408,2
Широколистни издънкови за превръщане	2 337,5
Широколистни нискостъблени	796,0
Общо:	17 226,5 ха

Характерът на релефа е твърде разнообразен. В основната си част той е планински и полупланински – силно пресечен, с остри врязани долове и стръмни склонове. Най – високата точка на стопанството е връх Чумерна – 1536 м н. в., а най-ниската – 350 м н. в. се намира в най-северната част на течението на река Веселина. Средната надморска височина на дървопроизводителната площ е 702 м н. в.

Горската растителност е представена от няколко основни групи насаждения: естествени чисти и смесени високостъблени насаждения, съставени предимно от бук, зимен дъб, габър, цер и благуи; изкуствено създадени насаждения, главно от бял бор, черен бор и акация, и естествени издънкови насаждения от бук, зимен дъб, габър, цер, благуи, келяв габър и др. В района на стопанството се срещат и следните храстови видове: червен глог, об. дрян, обикновена леска, шипка, трънка, черен

бъз, чашкодрян, птиче грозде, смрадлика, аморфа и др. От лечебните растения са представени растителните видове: глухарче, живовляк, лазаркия, кукуряк, бял равнец, синя тинтява, къпина и др.

Общият запас на стопанството се оценява на 3303635 ст. м³, а размерът на допустимото ползване за десетгодишния период на ГСП е 372860 ст. м³.

Стопанисването на горите на територията на ДГС се основа на 10 годишен горскостопански план (ГСП), изготвен през 2022 г. от „Силва 2003“ ООД. Основни цели на стопанисването на горите с дървопроизводителни и средообразуващи функции е постигането на максимално по количество и качество производство на строителна дървесина от единица площ, съобразно икономическите потребности и възможностите за най-рационално използване на типовете горски месторастения. Наред с това трябва да се запазят и увеличат защитните, водоохранните и другите полезни функции на гората. Така поставената цел се очаква да бъде постигната чрез прилагане на подходящи лесовъдски системи за възобновяване на горите, чрез правилно извеждане на възобновителните и отгледни сечи, чрез реконструкция на нископродуктивните насаждения, чрез залесяване на голите площи и невъзобновени сечища, чрез регулиране на пашата и опазване на гората.

В горите в защитните, рекреационните и защитените територии, главната цел на стопанисването е поддържане или възстановяване на тяхното благоприятно състояние в зависимост от основното им предназначение – водоохранно, защитно, рекреационно и други – чрез провеждане на диференцирани мероприятия и прилагане на подходящи лесовъдски системи.

• **Видове собственост**

Възстановяването на собствеността на горите и земите от ГФ на територията на ТП ДГС Буйновци на този етап се счита за приключило. През последните няколко години СЦДП Габрово закупува поземлени имоти, собственост на физически лица, в горски територии. Разпределението на територията по вид на собствеността, е представено в Таблицата.

Територия и дялове по вид на собствеността на ДГС Буйновци

Вид собственост	Площ в ха	%
Държавна	12 671,2	71,8
в т.ч. ТП ДГС Буйновци	12 488,8	70,7
Общинска	2 459,5	13,9
Физически лица	2 451,4	13,9
Юридически лица	68,1	0,4
Съсобственост и по чл. 19, ал. 12 от ЗСПЗЗ	4,4	-

• **Заинтересовани страни от дейността на ТП ДГС Буйновци**

След проучване бяха идентифицирани следните заинтересовани страни:

организация	Лице за контакт	e-mail:	адрес
-------------	-----------------	---------	-------

Държавни структури			
РДГ В. Търново	инж. Радослав Славов	rugvtarnovo@iag.bg	гр. В. Търново, бул. България 23
РИОСВ - Велико Търново	инж. Мая Радева	riosvt-vt@riosvt.org	гр. В. Търново, ул. Н. Габровски 68
Басейнова дирекция - Плевен	инж. Румелия Петрова	dunavbd@bddr.org	гр. Плевен, ул. Чаталджа 60
Лесозащитна станция - София	инж. Венцислав Георгиев	lzssofia@abv.bg	гр. София – 1331, ул. Шосе Банкя 3
ГСС - София	инж. Мария Беловарска	gssofia@iag.bg	гр. София, бул. Искърско шосе 5
РО Елена към РП В. Търново	Красимира Христова	rp_elena@vt.prb.bg	гр. Елена, ул. йер. Йосиф Брадати 2
РУ Полиция гр. Елена	Тодор Тодоров	rupel.vt@mvr.bg	гр. Елена, ул. Арх. Миланов 7
РС ПБЗН гр. Елена	инж. Цветан Пенчев	fire-vtarnovo@mvr.bg	гр. Елена, ул. Робовска 2а
ФСОГСДП гр. София	инж. Константин Чолаков	fsogsdp@abv.bg	гр. София – 1606, ул. Владайска 29, ет. 3
Общинска служба - Земеделие	Валентина Малешкова	oszg_elena@abv.bg	гр. Елена, ул. Ил. Макариополски 24
„Санита“ ЕООД	д-р Юлиян Стоянов	sanita_stm@abv.bg	гр. В. Търново, ул. Бачо Киро 12, ет. 3
Местно самоуправление			
Община Елена	инж. Дилян Млъзев	obshtina@elena.bg	гр. Елена, ул. Ил. Макариополски 24
Км. наместничество – с. Буйновци	Стефан Котуков	buynovtsi@elena.bg	общ. Елена, с. Буйновци, п. к. 5097
Км. наместничество – с. Дрента	Елица Сиракова	drenta@elena.bg	общ. Елена, с. Дрента, п. к. 5095
Км. наместничество – с. Илаков рът	Йордан Шубърков	ilakov_rat@elena.bg	общ. Елена, с. Илаков рът, п. к. 5082
Км. наместничество – с. Тодювци	Росица Стефанова	todyuvtsi@elena.bg	общ. Елена, с. Тодювци, п. к. 5094
Км. наместничество – с. Мийковци	Евгения Кандева	miykovtsi@elena.bg	общ. Елена, с. Мийковци, п. к. 5098
НПО			
ТД „Чумерна 1901“ гр. Елена	Георги Тодоров	chumerna1901@abv.bg	гр. Елена, ул. д-р Христо Момчилов 10
СЛРД „Сокол 1899“ гр. Елена	Тихомир Кузманов	slrd_sokol_elena@abv.bg	гр. Елена, ул. д-р Христо Момчилов 6
Дърводобивни фирми			
„Елба-99“ ЕАД	инж. Иван Г. Генов	elba99ead@abv.bg	гр. Елена, ул. д-р Хр. Момчилов 3
„Транслес 2000“ ЕООД	Стоян Ив. Стоянов	translesa@abv.bg	гр. Елена, ул. П. Ю. Тодоров 42 А
“Вавона“ ЕООД	Красимир Б. Кръстев	vavona@abv.bg	гр. Елена, ул. Малина 29
ЕТ „Стоян Делийски“	Стоян М. Делийски	stoyan_deliyski@mail.bg	гр. Трявна, ул. Хр. Ботев 64

„Дари лес“ ЕООД	Валентин К. Николов	dari_les@abv.bg	гр. В. Търново, ул. Магистрална 10, ет. 2
„Лес груп 77“ ЕООД	Ивайло Ст. Увалиев	lesgrup77@abv.bg	гр. В. Търново, ж.к. В. Търново Хилс 4, вх. 5

Списъкът не претендира да е изчерпателен, за това основните взаимодействия са анализирани за групите заинтересовани страни.

Местно самоуправление

Общинска администрация Елена

Държавни структури

Регионална дирекция по горите – В. Търново

Областна администрация – В. Търново

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

Регионална инспекция по околна среда и води – В. Търново

Басейнова дирекция „Дунавски район“ – Плевен

Служба „Пожарна и аварийна безопасност и защита на населението”

Структури на Национална служба „Полиция”

Гражданска защита

Общинска служба – Земеделие гр. Елена

Бюро по труда

Училища на територията на Община Елена

Фирми от горския сектор

Фирми, ангажирани в дърводобива

Фирми, ангажирани в търговията с дървесина

Фирми, ангажирани в лесокултурни дейности

Фирми, ангажирани в добива/ изкупуването на НДГП

Дървопреработвателни предприятия

НПО

СЛРД „Сокол 1899” – гр. Елена

Туристическо дружество „Чумерна 1901”

Читалище „Кирил и Методий“ с. Буйновци

Училище по английски език с. Мийковци

Защитено жилище – с. Илаков рът

Недържавни собственици на земи и гори от ДГФ

Физически лица

Община

Църква

Частни лесовъди

Религиозни общности

Манастир „Св. Илия“ – с. Буйновци

Туристически бизнес

Къщи за гости „Кузманови“

„Бялата къща“ с. Мийковци

Къща за гости „Попската къща“

Семеен хотел „Балкански рай“

Местно население

Събиране на недървесни горски продукти за лична употреба

• Обхват на дейностите и взаимодействие със заинтересованите страни

Както бе споменато по-горе дейностите на ТП ДГС Буйновци са регламентирани в Закона за горите и прецизирани в Горскостопанския план (ГСП). В Таблицата е описано възможното въздействие от осъществяваните дейности върху отделните групи заинтересовани страни. Би следвало да се има предвид, че взаимодействията могат да бъдат както отрицателни, така и положителни.

Видове дейности на ТП ДГС Буйновци и групи заинтересовани страни, с които си взаимодейства при изпълнението им

Дейност	Взаимодействие
Управление на горите от ДГФ	Всички
Възпроизводство на горите и земите от ДГФ и извършване на свързаните с това дейности	Местно население Община
Ползване на дървесина и търговия	
• Търгове за добив и продажба на дървесина	Фирми, ангажирани в дърводобива Фирми, ангажирани в търговията с дървесина Дървопреработвателни предприятия
• Дърва за огрев за местното население и социално слаби граждани	Община Местно население НПО
Ползване на недървесни и други горски продукти и търговия с тях	
• НДГП	Фирми ангажирани в добива/изкупуването на НДГП Събиране на недървесни горски продукти за лична употреба
• Паша на животни	Местно население
Охрана на горите и земите от ГФ	Държавни структури Община Недържавни собственици Местно население Частни лесовъди
Организиране и провеждане на противопожарни мероприятия	Държавни структури Община Недържавни собственици Местно население
Стопанисване и ползване на дивеча в дивечовъдните участъци, и опазване на дивеча и рибното богатство	СЛРД Ловно стопански сдружения и ловни дружини
Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях	Местно население Община НПО
Организиране и провеждане на лесозащитни и противоерозионни мероприятия	Държавни структури Община Местно население
Създаване на гори върху земеделски територии	Община Местно население
Придобиване на гори и земи от ГФ	Община Местно население

	Туристически бизнес
Горска педагогика	Училища
Други	Туристически бизнес

• **Управление на горите от ДГФ**

Общото мнение и оценка е, че ТП ДГС Буйновци се справя с работата и упражнява стриктен и строг контрол върху всички дейности. Цялостното отношение на всички групи заинтересовани страни, с които са проведени срещи, към дейността на горското стопанство е по-скоро позитивно. Много от тях гледат на ДГС като гарант за запазване на ресурса за идните поколения.

В процеса на одобряване на ГСП, според изискванията на закона, са правени две лесоустройствени съвещания, на които са поканени и присъствали основните заинтересовани страни (документирано с протоколи). Информацията е публикувана на страницата на стопанството и сайта на ИАГ.

Мнението на служителите като цяло е, че изготвеният нов ГСП е добър.

Информация от ГСП по конкретни въпроси, свързани със стопанисване на недържавните гори се предоставя срещу минимално заплащане. По принцип ГСП може да се ползва на място безплатно като достъпът е свободен. На база на проведените разговори с различни заинтересовани страни не бе констатиран проблем с достъпа до ГСП.

ТП ДГС Буйновци има утвърден механизъм за постъпване и разглеждане на оплаквания, мнения, коментари и препоръки от страна на заинтересованите страни. До този момент не са постъпвали жалби и сигнали за нарушения в горите. В случай на постъпване на писмо, ДГС е длъжен да го разгледа и отговори в писмен вид. Служителите на стопанството подхождат сериозно към всеки възникнал казус. Стопанството води специален регистър за подобни сигнали.

ДГС Буйновци не е страна по съдебни дела.

ТП ДГС Буйновци е обект на регулярен одит от страна на Дирекция „Вътрешен одит” на СИДП и НАП. По специфичните проблеми свързани с управлението на горския фонд, непрекъснат е контрола от страна на ИАГ и РДГ В. Търново. Всичко това е допълнителна гаранция за коректността на предприеманите от ДГС действия.

• **Възпроизводство на горите и свързаните с това дейности**

Провежданите лесокултурни дейности – почвоподготовка, залесяване, отглеждане на горски култури, отглеждане на млади насаждения, ПЕВ и работата в разсадника се финансира от стопанската дейност. Естественото възобновяване в района е добро, поради което площите за залесяване са малки. През 2024 година в ДГТ на стопанството се изведе залесяване на площ от 6 дка с контейнерни фиданки от черен бор.

Разсадник „Добревци” се използва за производство на коледни елхи. През 2024 г. пикираните фиданки са окопани и оградата - ремонтирана. Продадени са 39 бр. коледни елхи, а други са дарени на различни институции. В разсадника не се използват препарати за растителна защита и химически вещества.

На този етап не са идентифицирани практики свързани с възпроизводството на горите, които да имат негативно влияние в социален аспект. Както навсякъде и тук дейностите по залесяване се ползват с висока обществена подкрепа. Стопанството всяка година участва в инициативата „Лесовъд за един ден“, в която се провежда съвместно залесяване с учениците от началното училище в гр. Елена.

• **Ползване на дървесина и търговия**

Ползването и търговията с дървесина е една от основните дейност и с които по традиция горските стопанства се отъждествяват от обществото. Дейностите по дърводобива в ДГС Буйновци могат условно да бъдат разделени на:

- Процедури за добив и продажба на дървесина;
- Процедури за отдаване на сечища на дървесина „на корен”
- Осигуряване на дърва за огрев на местното население;

Средногодишното ползване е регламентирано в ГСП и количествата дървесина са както следва:

Средногодишното ползване на дървесина е 30 742 пл.м3, по категории разпределени:

- едра – 6 669 пл.м3;
- средна – 6 129 пл.м3;
- дребна – 1 780 пл.м3;
- дърва за огрев – 16 164 пл.м3;

Съобразно общата насока за стопанисване, целите, дървесните видове, насажденията и тяхната продуктивност, типовете месторастения и други, горите с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции са групирани в 12 стопански класа.

Основно местното население използва дърва за огрев. Стопанството може да предостави годишно на местното население около 250 плътни м³ дърва за битови нужди и 200 пл. м3 по чл. 111 от ЗГ. Според оценката на ДГС, а и на останалите заинтересовани страни нуждите са задоволени. Въз основа на ГСП, ежегодно с плана за сечите, ДГС определя количествата и местата за добив. Дървата се добиват основно от собствените работници на стопанството. В общината не са постъпвали оплаквания относно предоставяните дърва за местното население.

От страна на местните хора няма сериозни оплаквания по отношение на предоставяните количества на дърва за огрев и строителен дървен материал. Стопанството предоставя дърва за огрев на училището по английски в с. Мийковци, по чл. 193 от ЗГ на служители и бивши такива и подпомага месните НПО, както и участва в годишната томбола на в. Еленска трибуна с предоставяне на награди.

• **Ползване на недървесни и други горски продукти и търговия с тях**

Дейността на ДГС, свързана със страничните ползвания на горите включва:

Издаване на разрешителни за събирането на НДГП (гъби, горски плодове, билки);

Регламентиране на места за паша на животни (овце, крави, кози).

В населените места в териториалния обхват на ТП ДГС Буйновци събирането и изкупуването на НДГП не представлява устойчив поминък за местното население. НДГП се събират предимно за лична консумация. Основно се събират гъби и билки. Една фирма със седалище гр. Елена събира листа от левурда на територията на стопанството.

По отношение на пашата за 2024 г. ТП ДГС Буйновци няма издадени разрешителни.

При възможност стопанството предоставя дарения от коледни елхи, както и продава на фирми коледни елхи от об. смърч.

• **Охрана на горите и земите от ГФ**

Една от основните функции на ТП ДГС Буйновци, при това със сериозно социално измерение, е осъществяването на охрана и контрол. Охранителната функция се упражнява върху горите и реките, а контролната – върху всички институции, фирми и отделни индивиди, изпълняващи една или друга дейност в горите.

Дейността на ДГС по отношение на контрола и охраната на дейностите в горите включва:

- Контрол и охрана на управлението и дейностите в горите;
- Охрана от незаконна сеч, браконьерство и др.;
- Охрана от пожари

Издават се разрешителни за достъп на лицата, работещи в дърводобивните обекти и на превозните средства, участващи в извоза на дървесина. Премаващите превозни средства, транспортиращи дървесина, се спират за задължителна проверка на редовността на превозната документация.

При констатиране на нарушение, ДГС издава актове и констативни протоколи. Всички случаи се изпращат в прокуратурата и РУ Полиция.

- **Организиране и провеждане на противопожарни мероприятия**

През 2024 г. на територията на стопанството е регистриран 1 бр. пожар в недържавни гори. Няма изгоряла горска растителност. Съществува добра организация на местно ниво за превенция и сигнализиране, както и добра координация между отговорните институции, в която основна роля играе ДГС. На територията на Община Елена е изградена противопожарна наблюдателна кула.

Дейността по охраната на горите от пожари се осъществява съвместно с кметските администрации. Наред с това доброто взаимодействие с дърводобивните фирми от региона е довело да изразената от тяхна страна готовност да се включат с техника и жива сила в случай на пожари. ДГС ще разполага с високопроходим специализиран автомобил, който покрива нуждите не само на стопанството, но и активно участва при потушаване на горски пожари в съседни стопанства. Стопанството има гасаческа група, оборудвана със защитни предпазни средства и обучена в използването на противопожарната техника.

- **Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях**

При изготвяне на настоящото проучване не са идентифицирани негативни въздействия във връзките между ДГС и Регионалната инспекция по опазване на околната среда и води (РИОСВ) – В. Търново, която е принципалът в осъществяването на контрол по отношение опазването на биоразнообразието и управлението на ЗТ.

Като цяло в рамките на общината сред заинтересованите страни бе идентифицирано сравнително слабо осъзнаване на проблемите, свързани с опазване на биоразнообразието. Все още има тенденция да се мисли, че опазването на биоразнообразието и природата като цяло е по-скоро пречка, отколкото възможност за развитие. Именно в промяната на тези нагласи ДГС Буйновци играе активна роля, като опазва горите във фаза на старост, водните течения, хабитатите и др.

- **Придобиване на гори и земи от ГФ**

В района няма случаи на замяна гори от територията на ТП ДГС Буйновци срещу гори в други, „по-привлекателни” райони на страната или обратното. Въпреки, че решението за такива замени е извън правомощията на ДГС се препоръчва в случай на такива да се информира обществото поради значимия интерес към проблема. През 2023 г. и 2024 г. в стопанството са подадени заявления от собственици за закупуване на поземлени имоти в горски територии от СИДП Габрово, но поради липса на финансов ресурс ДП прекрати изкупуването им.

- **Политика на наемане, обучение и защита интересите на персонала**

Броят на служителите в ТП ДГС Буйновци е 22, от които 6 жени и 16 мъже. Отделно на трудов договор всяка година се назначават 5 бр. сезонни работници за извършване на ЛКМ. Стопанството има 3 бр. назначени на постоянен трудов договор работници, които работят в дърводобивна бригада. Почти всички, които имат трудовоправни отношения с ДГС са местни хора и хора от региона, което прави ДГС един от големите работодатели в региона.

Едно от необходимите условия за постъпване на работа е наличието на специализирано образование – средно специално (Професионална гимназия по горско стопанство) и/или висше (ЛТУ) в зависимост от заеманата длъжност. Към настоящия момент в ДГС работят 5 лесоинженера и 12 техник-лесовъди. Двама служители се обучават в ЛТУ, заочна форма. Текучество на кадри не се наблюдава. Работещите в стопанството живеят в региона и ползват платен отпуск, болнични, майчинство, осигурена им е пълна работна заплата и др., заложили в Кодекса на труда.

Обявяването на свободните работни места става на сайта на СИДП Габрово, както и в Бюрото по труда. След постъпване на работа на работещите се предоставя Длъжностна характеристика и при необходимост преминават допълнително обучение по отношение изпълнението на конкретните им задължения. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие.

По отношение на повишаването на квалификацията, служителите на ДГС участват, сравнително рядко и по-скоро спорадично в различни обучения. Липсва целенасочена политика в тази насока. Често се провеждат вътрешни обучения.

Ежегодно се провежда т. нар. съвещание по маркиране за лесовъдския състав. Служителите, занимаващи се със счетоводство и контрол участват в специализирани курсове за информирани за последните промени в релевантното законодателство.

Ръководството на ДГС редовно участва в периодични срещи на централно ниво, на които то бива информирано за промените в горското законодателство. След това, на оперативни срещи информацията се свежда до познанието на останалите служители.

Спорадично са организирани и други специализирани обучения.

При постъпване на работа, а и на всеки 3 месеца се прави инструктаж по охрана на труда, за които се води отчетност в специални книги. Води се регистър за трудовите злополуки. През последните години инциденти със служители на ДГС не е имало.

Съгласно Наредба № 3/15.02.2012 г. за определяне на вида, отличителните знаци, усвояването и реда за получаване и сроковете за износване на униформеното облекло на служителите на ДГС се предоставя представително и униформено облекло, а на работниците се предоставя работно облекло и лични предпазни средства.

• **Взаимодействие с дърводобивните фирми в региона**

Нагласите на дърводобивните и преработвателни фирми в района относно взаимодействието им с ДГС са положителни. Всеобщо изразено бе мнението, че се работи „в екип“ с ДГС при спазване на закона. Фирмите се явяват на търговете, организирани от ДГС на свободни начала в условията на свободна конкуренция.

Ако поради едни или други причини, независещи от фирмите, сключен договор не може да бъде изпълнен, ДГС се отнася с разбиране и проблемните моменти се пре-договарят. От своя страна фирмите също се отнасят с разбиране към ДГС, техните проблеми и изискванията, с които те трябва да се съобразяват. Между фирмите има конкуренция, но тя е лоялна. ДГС Буйновци използва и собствени работници за дърводобив. Бригадата работи с новозакупен трактор ТАФ.

Позитивно се приема даденото право на ДГС да заделя до 30 % от лесосечния фонд за ползване от местните фирми.

Лошото състояние и на места липсата на горски пътища допълнително затруднява и оскъпява дърводобива. Започнатите строеж и ремонт на ГАП са прекратени, стопанството събира оферти от фирми за извършване на СМР. Във финансовия план за 2025 г. от фонд „Инвестиции в горите“ са заложили ремонт на два съществуващи горски пътя, проектиране строеж на нов ГАП и проектиране на 5 бр. мостови съоръжения. Там където е възможно горските пътища се поддържат със собствени сили.

При обявяване на процедурите за добив на дървесина задължително изискване е работниците на фирмите да бъдат наети на трудови договори и да притежават необходимата квалификация.

• **Взаимодействие с недържавните собственици на гори**

Реституцията на горите и земите от ГФ на територията на ДГС Буйновци като цяло е приключила. Няма постъпили иски от страна на общината за възстановяване на бивши гори, предоставени за временно ползване.

Имотите на физическите лица са силно разпокъсани и малки. Всички тези гори са ограничени на терен.

В случай на съдебно решение и подаване на заявление за възстановяване на горите в ДГС, съгласно ЗГ в съответната територия се прекратяват всички дейности до приключване на процедурата по предаване на собствеността. ЗГ регламентира начините за изплащане на компенсации при настъпили увреждания и/или загуби в резултат от дейностите на ДГС. До сега не са постъпвали подобни иски. През 2023 г. и 2024 г. в стопанството са подадени заявления от собственици за закупуване на поземлени имоти в горски територии от СЦДП Габрово, но процедурата е прекратена.

• **Участие на ДГС в местни инициативи**

Въпреки липсата на регламентация и невъзможността за пряко участие в подпомагането на местното население, ДГС доброволно участва като активен партньор в редица местни инициативи. Така

например ежегодно се подпомага, главно с предоставянето на дървен материал, организирането и провеждането на местни празници. Правят се дарения на местни общности, фолклорни групи, спортни клубове, училището по английски език в с. Мийковци, финансово се подпомагат хора, имащи нужда от скъпо лечение. ДГС се включва и в инициативите „Лесовъд за един ден“ и „Почисти България“.

- **Осигуряване на дърва за огрев и дървен материал за местното население**

Към момента няма индикации за съществуващи проблеми в тази област. Такива биха възникнали ако, по една или друга причина се намалят количествата дърва за огрев и дървен материал, отделяни за задоволяване на нуждите на местното население. Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал (напр. в резултат на сертификацията) или повишаване на цената за добиването им в следствие въвеждането на допълнителни мерки (вж. по-долу в текста). Не особено доброто социално-икономическо положение на населението в региона не би позволило на местните хора да заплащат по-висока цена.

- **Осигуряване на поминък чрез дейности, свързани с горите**

Възможностите за трудова заетост в региона на ДГС Буйновци са силно ограничени. Традиционното за региона животновъдство е силно намаляло в последните 10 – 15 години. Развитието на алтернативно земеделие и селски туризъм в региона, въпреки природните дадености, все още набира скорост и не може да осигури достатъчно работни места.

Стопанството има възможност да възложи 30 % от годишния добив на дървесина на местни фирми, респективно да осигури работа на по-висок дял местни хора.

- **Странични ползвания в горите**

Данните от доклада показват, че местните хора не са зависими пряко от използването на горите като източник на НДГП. Такива в региона се събират по-скоро за лично ползване. В този смисъл в бъдеще не следва да се очаква конфликт в това отношение. Ако такъв възникне, то той по-скоро би бил свързан с недобросъвестен начин на събиране и унищожаване на тези ресурси.

Възможен би бил конфликт с фирмите, занимаващи се с изкупуването на НДГП от гледна точка засилване на контрола от страна на ДГС. Както стана ясно, фирмите често злоупотребяват с даденото в закона право за свободно събиране за лични нужди. Въпреки това, ДГС не бива да се притеснява от въвеждането на по-стриктни мерки, които не биха срещнали отпор от страна на обществото, дори напротив.

- **Осигуряване на условия и територии за лов и риболов**

Ловът е традиционно занимание за местните хора. На територията на стопанството функционират 3 ловни дружинки. Има и разработен нов Ловоустройствен план. Част от територията на стопанството е отдадена на концесия, стопанисвана от фирма „Гимел“ АД.

- **Взаимодействие с дърводобивните и дървопреработвателни фирми**

Основните очаквания на частния дърводобивен бизнес са свързани най-вече с увеличаване на количествата и качеството и повишаване цените на добиваната от тях дървесина. Това би означавало повече работа и по-висока икономическа сигурност за тях.

Ако за местното население и администрация гората е стратегически регионален ресурс за постигане на социално-икономически просперитет, то частните фирми имат самочувствието на посредник между тях и реализацията на този потенциал. В този смисъл частния бизнес разглежда ДГС като съюзник и партньор и гледа на гората по-скоро като на източник на икономическа сигурност и перспектива за развитие.

Налице е очакване и желание за осигуряване на по-големи преференции за местните фирми, при организиране и провеждане на търговете за добив и продажба на дървесина. Съществува определено негативно отношение към едрите ползватели и особено силно изказано желание за осигуряване на защита от (нелоялна) конкуренция спрямо фирми от други региони. Липсват асоциации на местните дърводобивни и дървопреработвателни фирми, които да защитават интересите им, нещо повече – много от тях не виждат полза от подобно асоцииране.

Въпросът за цената на сертифицираната дървесина е основен и в най-голяма степен определящ отношението на частните фирми към сертификацията на горите изобщо. Въпреки че, съвсем разбираемо, очакванията на ДГС са свързани с повишаване на цените, неяснотата към момента и все още неосъзнатата нужда от закупуване на сертифицирана дървесина кара много фирми да бъдат доста предпазливи. Международните данни сочат, че в зависимост от търсенето, което за момента е ниско в България, цената на сертифицираните качествени сортименти може да бъде с около 20 % по-висока в сравнение с несертифицираната дървесина. Хипотетично, сертифицирането на горите може да доведе до появата на външна конкуренция. При този сценарий ролята на ДГС като балансиращ фактор е от особено голямо значение. Стопанството работи с три местни фирми, притежаващи сертификат.

Наред с цената на дървесината, друг важен въпрос свързан със сертифицирането на горите е по-стриктния контрол, който е въведен от ДГС. По подобен начин фирмите ще бъдат принудени да платят по-голяма цена от гледна точка спазването на екологичните извиквания - напр. използване на биоразградими горива, специални маслоабсорбиращи комплекти в случай на разливи на масло и др.

Неоспорими са обаче икономическите, социалните и екологични ползи от сертификацията.

• СПЕЦИФИЧНИ ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИЯ ЕФЕКТ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП ДГС БУЙНОВЦИ

Подобряването на социалният ефект от дейността на ДГС Буйновци изисква качествено нов тип ангажираност и ниво на работа със заинтересованите страни и особено местните хора в общността. Това може да се реализира в няколко главни направления.

• Подобряване организацията на дейност на ДГС

Високите оценки дадени от заинтересованите страни на дейността и ръководството на ДГС не трябва да се приемат като нещо „дадено“, а трябва да се доказват в ежедневната дейност. В хода на изследването се набелязваха някои възможности за подобряване на дейността на ДГС по посока на:

- Диверсифициране на приходите на ДГС. Към настоящият момент приходите на ДГС са почти на 100 % зависими от продажбата на дървесина. Макар тази основна приходна част в бюджета да се запази, разнообразяването ѝ би дало значително по-голяма гъвкавост и повишаване на финансовите резултати. Едно от добрите намерения в тази насока е произвеждането на декоративен посадъчен материал в разсадника, търсенето на който непрекъснато се повишава. Друга възможна ниша е алтернативният туризъм в различните му ползи.
- Социални придобивки и икономическо стимулиране на работещите в ДГС. Биха могли да се преценят възможностите за повишаване на социалните придобивки (медицинско осигуряване, обучение и образование и др.) и икономическото стимулиране на работещите. Възможно е да се обсъди въвеждането на системи на управление, базирани на цели, при които заплащането на труда да бъде обвързано с изпълнението на поставените цели и постигнатите резултати и ефективност на труда. Добре е да има национална политика за повдигане имиджа и авторитета на горското стопанство, както и на работещите в него. Това ще даде допълнителен морален стимул на заетите в бранша.
- Регламентирано предимство при наемане на местни хора. В стопанството и в момента работят голям процент местни хора, но това по-скоро е резултат от факта, че територията е доста изолирана и с намаляващ брой население.
- Подобряване на контрола и охрана на дейностите в горите. Най-голям резерв в това отношение е открит в необходимостта от провеждане на регулярни обучения по отношение начина на провеждане на дейностите по ГСП и инструктаж по безопасност на труда на персонала на фирмите, с които се сключват договори за изпълнение на дейностите в горите. Друга налагаща се и от сертификацията мярка е въведеното задължително изискване за лично предпазно облекло в обектите, в които активно се работи и стриктен контрол върху ползването му. Собствените работници на стопанството са напълно оборудвани и спазват всички изисквания за безопасност на труд в горите.

- **Взаимодействие с местните хора и социално слабите в региона**

Приобщаването на местните хора към изпълнението на дългосрочните цели на сертификацията, отглеждането и управлението на горите е дълъг процес. Осигуряването на подкрепа за местни инициативи, даването на отговор на въпросите, вълнуващи хората, задоволяването на определени техни нужди и потребности е от изключителна важност.

Към момента оценките, които хората дават на дейността на ДГС са високи. Данните от доклада дават възможност да се дефинират някои от възможните подходи за осигуряване участие на представители на местните общности в процеса на управление на горите. За да се запази тази оценка и да се гарантира участието на представители на местните хора в процеса на управление на горите е необходимо предприемането на стъпки в няколко насоки:

- **Запазване на тарифните такси и количествата на дървата за огрев за местното население.**
- **Привличане на частните собственици на гори в процеса на управление на гората.** Към момента, частните собственици не се чувстват съпричастни към сертифицирането на горите, това не ги интересува. Основният им интерес е свързан с извличане на максимална полза и евентуална печалба от собствеността им. За това свидетелства и наблюдаваната тенденция за продажба на частни гори и желанието за продажба и/или отдаване на горите на ДГС за управление и стопанисване. За да бъдат привлечени частните собственици в управлението на горите им е необходимо преди всичко те да бъдат информирани, а след това да бъдат натоварени със съответните задължения.
- **Работа с хората, ангажирани в събиране на НДГП.** Въпреки малките обеми на събираните НДГП би било препоръчително организирането и провеждането на обучителни курсове за шадящи практики на събирането на гъби, билки, горски плодове и др. Целта на тези курсове ще бъде както да се създадат определен набор от практически знания и умения у желаещите да се занимават с тази дейност, така и ще гарантира запазването и развитието на този ценен горски ресурс. Част от тази дейност включва и постоянен контрол на събирачите на терен и от страна на служителите на ДГС.

- **Взаимодействие с дърводобивни и дървопреработвателни фирми**

Взаимодействието на ДГС с частните дърводобивни и дървопреработвателни фирми дава и някои допълнителни възможности за реализиране на повишен социален ефект в региона:

Подпомагане и управление на процеса на браншово сдружаване. Наред със стимулирането на регистриране на местни фирми, следва с подкрепата на ДГС да стартира процес на регионални браншови срещи, на които с активното участие и медиация на представителите на РДГ и ДГС да се заложи началото на браншово сдружаване на дърводобивния и дървопреработвателен бизнес в региона. Като първа стъпка може да се помисли за поставяне на изискване за членство в регионална браншова организация като предимство при участие в търговете за добив и реализация на дървесина. Осигуряването на начална подкрепа на дейността и организационното изграждане на подобни сдружения би дало на ДГС в по-късен етап ефективен инструмент за въздействие върху формирането на мнението на местните общности.

- **ПРИЛОЖЕНИЯ**

- **Основни сфери на интерес на Оценката за социално въздействие**

Оценка на дейностите на ДГС Буйновци и тяхното възможно негативно или позитивно въздействие върху заинтересованите страни

- Видове дейности и тяхната регламентация;
- Физически и/или юридически лица, с които си взаимодействат при изпълнение на дейностите;
- Общински и държавни структури, с които си взаимодействат при изпълнение на дейностите;
- Оценка на възможното негативно или позитивно въздействие от тези дейности.

Незаконна сеч, заселване, браконьерство и други незаконни действия

- Наличие на данни за незаконна сеч, заселване, браконьерство и други незаконни действия от местни и/или приходящи хора;
- Оценка на обема и възможното въздействие от тези дейности;
- Въведени системи и мерки за мониторинг и превенция.

Структура на собствеността, собственост и права за ползване, спорове върху собствеността и правото за ползване

- Структура на собствеността върху земята;
- Права за ползване и регламентация;
- Наличие/отсъствие на спорове върху собствеността и правото за ползване;
- Механизми за разрешаване на подобни спорове (ако има такива), вкл. за спиране на дейността в спорните райони;
- Участие и форми на контрол на различните собственици (ако има такива) в управлението на горите и дейностите в тях;
- Документирани процедури и правила за идентифициране и превенция на възможни заплахи към съседни земи и практики, вкл. исторически, архитектурни и културни ценности;
- Осигурен форми на достъп до горските ресурси за местни хора без собственост;
- Подходящи механизми за разрешаване на проблеми и осигуряване на справедливи компенсации в случай на загуба или повреда, засягащи законни или обичайни права, собственост, ресурси или средства за препитание на местните хора.

Наемане, обучение, здраве и сигурност на работещите и техните семейства и други услуги за общностите в или около ДГС Буйновци

- Предимство на местните хора при наемане на работа;
- Подпомагане достъпа до основни услуги – здравни, образователни и др.;
- Познаване на спазване на основните законови изисквания за здраве и безопасност на труда;
- Система за спазване и изпълнение на тези изисквания;
- Обучение и оборудване, осигуряващо безопасни условия на труд;
- Документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт с регламентирани компенсации;
- Спазване на националното и международно трудово право, профсъюзи и колективни трудови договори.

Насърчаване на оптималното ползване и местна обработка на разнообразните горски продукти

- Дял на местните фирми, ангажирани в дейности, пряко или косвено свързани с дейността на ДГС;
- Регламентация на този вид взаимодействия.

Засилване и диверсификация на местната икономика, избягвайки зависимостта ѝ от единични горски продукти

- Информация за възможностите, ролята и потенциала, предлагани за използване на по-малко познати възможности на горите – НДПП, почивка и др.;
- Документирана оценка на тези възможности;
- Система за насърчаване използването на тези възможности от страна на местните хора и фирми.

Зачитане, поддържане и засилване на ценността на услугите и ресурсите, свързани с гората, като речни басейни, лов и риболов

- Информация за услугите и ресурсите, свързани с гората, като речни басейни, лов и риболов;
- Включеност на тези услуги и ресурси в плановете за управление.

Обучение и супервизия на работещите в горите за осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ГСП

- Документирано обучение на всички работещи в горите за осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ГСП;

Въвеждане на изследванията и събраните данни, необходими за мониторинга на екологичното и социално въздействие от дърводобива и другите дейности

- Включване на данните в планове за управление;
- Изграждане на консултативни органи за тяхното спазване.

Подходящи механизми за разрешаване на проблеми и осигуряване на справедливи компенсации в случай на загуба или повреда, засягащи законни или обичайни права, собственост, ресурси или средства за препитание на местните хора

- Провеждане на регулярни срещи с представители на местните общности и фирми за обсъждане на възможните екологични и социални въздействия;
- Наличие на мониторингови програми/системи, договорени с представители на местните общности и фирми

Изготвил:...../п/*.....

/инж. Д. Колева/

Директор:...../п/*.....

/инж. Ив. Първанов/

* Налице е положен подпис, като същият е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679